

Ярова Т. П.

викладач образотворчого мистецтва

Кременчуцький педагогічний коледж

імені А.С.Мкаренка

м. Кременчук

ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ ОБРАЗОТВОРЧОМУ МИСТЕЦТВУ З МЕТОДИКОЮ ВИКЛАДАННЯ У ПЕДАГОГІЧНИХ КОЛЕДЖАХ

У сучасних умовах модернізації системи освіти з особливою гостротою постає проблема формування духовного світу, естетичної культури, світоглядних позицій і моральних якостей, художніх потреб підростаючого покоління.

У цьому процесі найважливіше значення відводиться, насамперед, образотворчому мистецтву, яке охоплює цілий комплекс художньо-естетичних відносин особистості з навколишньою дійсністю.

Предмет «Образотворче мистецтво» у найбільшій мірі розвиває чуттєву сферу дитини, спрямовує її до творчості. Педагог, викладаючи образотворче мистецтво у початковій школі, володіє інструментами впливу, здатними пробуджувати безпосередньо творчу основу в людині.

Саме тому, особливої актуальності набуває проблема підвищення ефективності художньої підготовки здобувачів освіти педагогічних коледжів у процесі навчання образотворчій діяльності.

У сучасній професійній педагогіці відбувається пошук педагогічних систем і технологій, здатних не тільки формувати кваліфікованого фахівця, професіонала-виконавця, а й розвивати творчу особистість здобувачів освіти, спрямованість їх на творче ставлення до своєї майбутньої професії.

У мистецтві, як у жодній іншій області духовно-практичного освоєння світу, виявляються саме особистісні, індивідуальні особливості людини.

Процеси самовираження і самореалізації особистості творця для художньої творчості є сутнісними процесами.

Образотворче мистецтво і методика його викладання у початкових класах школи як спеціальний навчальний предмет у педагогічних навчальних закладах за фахом «Початкова освіта» сприяє загальноосвітній, художній та професійній підготовці майбутніх вчителів початкових класів.

У процесі занять образотворчою діяльністю майбутній учитель початкових класів вчиться бачити і розуміти прекрасне, як безпосередньо в житті, так і в творах мистецтва. У здобувачів педагогічної освіти формується емоційно-естетичне ставлення до об'єктів і явищ оточуючої дійсності, і, разом з тим, за допомогою олівця і пензля студенти самі залучаються до прекрасного.

Велика роль образотворчого мистецтва у моральному і естетичному вихованні майбутніх педагогів, у пізнанні ними реальної дійсності. Заняття образотворчим мистецтвом виступають як дієвий засіб розвитку творчої уяви і зорової пам'яті, просторових уявлень, художніх здібностей, образотворчих умінь і навичок, вольових якостей, якостей особистості майбутніх вчителів початкових класів.

Підготовка вчителів початкової школи до викладання мистецтва має свої характерні особливості і труднощі.

Курс методики викладання образотворчого мистецтва у школі покликаний підготувати студентів відділення початкової освіти до педагогічної діяльності, озброїти методичними знаннями і навичками, допомогти оволодіти мистецтвом викладання найбільш раціональних та ефективних прийомів навчання і виховання.

Методика у вузькому сенсі слова означає сукупність найбільш раціональних та ефективних прийомів навчання і виховання.

Методика як наука, займаючись пошуком найбільш доцільних методів навчання, розглядає і специфічні методи та прийоми навчання. Існує ряд суперечливих питань про переваги того чи іншого способу викладання

образотворчого мистецтва у школі, починаючи з вибору навчального матеріалу, прийомів повідомлення знань і закінчуючи цілями і завданнями, які має переслідувати викладання мистецтва в загальноосвітній школі.

Завдання вчителя початкової школи - не тільки малювати навколишні предмети, а й розвивати творчі здібності дітей, розширювати кругозір, формувати естетичний смак.

Навчання і виховання, засновані на пізнанні та засвоєнні школярами естетичної сутності образотворчого мистецтва, спрямовані на зближення художніх занять в школі з образотворчим мистецтвом, з життям.

Методика викладання образотворчого мистецтва у школі спирається на естетику, педагогіку та психологію, теорію і практику художньої творчості.

Одні викладачі вважають, що в основу методів навчання повинен бути покладений особистий творчий досвід художника - педагога, інші переконані, що викладання має проходити за єдиною методикою, що вже виправдала себе на практиці, єдиною системою і єдиними вимогами.

Теоретики вважають, що завдання майбутніх учителів початкових класів у викладанні образотворчого мистецтва у школі – саме лише естетичне виховання та сприяння розвитку творчих здібностей учнів. Серед них є й такі, хто всіляко пропагує наївну дитячу творчість, а вчителя розглядає як спостерігача з боку.

Прихильники цих поглядів кажуть, що навчання грамоті мистецтва тільки псує дітей, вбиває безпосередність, наївність їх сприйняття світу. Вони запевняють, що, оскільки школа не готує художників, то і навчання образотворчому мистецтву з дотриманням законів реалістичного мистецтва дітям абсолютно не потрібно: нехай діти творять як можуть, головне - самостійна дитяча творчість.

Інші теоретики вважають, що позбавляти дітей художньої освіти не можна. Малювання у школі як загальноосвітній предмет не тільки естетично

виховує, а й допомагає пізнати реальний світ, розвиває просторове мислення і багато інших здібностей учнів початкової школи.

Протягом багатьох століть Я. А. Коменський, Дж. Локк, Ж.-Ж. Руссо, І.Г. Песталоцці, видатні діячі освіти, ратували за те, щоб малювання у школі було поставлено у відповідності до наукової системи організації навчання.

Відчути світовідчуття, яким пройнятий твір мистецтва, співвіднести його зі своїм, погодитися з ним чи ні - ось що головне при сприйнятті художнього твору.

Не випадково вчені називають освоєння життя через переживання ще й духовно-практичним, тобто таким, у результаті якого людина отримує для себе духовну користь, набуває духовних цінностей.

Відповідно до цих методологічних установок, зумовлених існуванням двох типів пізнання людиною світу, повинні бути різними і методичні підходи до викладання предметів науки і предметів мистецтва.

Мета художника на відміну від науковця - не повідомляти певні істини читачеві, глядачеві, слухачеві і не намагатися повчати його, а зав'язувати з ним уявне спілкування, і тим самим, залучати його до своїх цінностей - до своїх ідеалів, прагнень, моральних принципів, політичних переконань, естетичних переживань.

Відомо, що глибинне сприйняття, переживання, осмислення творів мистецтва залежить від рівня цілісного розвитку особистості: світогляду, культури почуттів, соціальної зрілості.

Але неодмінною умовою адекватного сприйняття мистецтва є певний естетичний і, зокрема, художній розвиток людини.

Людина повинна вміти відчувати прекрасне у всьому: у природі, побуті, мистецтві.

Захоплення справжнім мистецтвом, розуміння його піднімають не тільки естетичний рівень особистості, а й виховують людину різнобічно, розкривають перед нею різні сторони дійсності.

Цінність психологічного впливу мистецтва полягає у тому, що воно здатне зняти зайву напругу, що порушує внутрішню рівновагу, здатне через оцінне ставлення стабілізувати реакцію суб'єкта на реальне явище. Надмірні емоції, що ведуть до дисгармонії почуттів, мистецтво здатне перевести у творчий імпульс, у вольове зусилля.

Викладання образотворчого мистецтва передбачає оволодіння здобувачами освіти комплексом умінь і навичок, що забезпечують у цілому його практичну реалізацію.

При виборі підходу до викладання образотворчого мистецтва слід виходити із можливостей самого предмета образотворчого мистецтва, рівня підготовленості здобувачів освіти і професійно-особистісних особливостей вчителя.

Провідними принципами організації навчальної роботи зі здобувачами освіти, що забезпечують успішне вирішення поставленого завдання, є наступні:

- стимулювання ініціативи учня, творчого підходу до оволодіння вміннями і навичками;
- диференційований підхід до учнів відповідно до рівня сформованості умінь кожного;
- виховуючий характер навчання;
- систематичність і послідовність у використанні художніх традицій рідного краю.

Як показує досвід, значна частина здобувачів освіти не підготовлена до проходження курсу образотворчого мистецтва за програмою, що ускладнює процес формування умінь в цілому.

Отже, учитель, що працює в початковій школі і викладає образотворче мистецтво, повинен володіти основами знань з образотворчого мистецтва та методики його викладання, мати практичні навички образотворчої діяльності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Красовська О.О. Образотворче мистецтво з методикою викладання у початковій школі: Навчально-методичний посібник. Львів: Видавництво «Новий Світ-2000», 2015. 291с.
2. Масол Л. М. Методика навчання інтегрованого курсу «Мистецтво» у 1-2 класах закладів загальної середньої освіти на засадах компетентісного підходу: Навчально-методичний посібник «Нова Українська Школа». Київ : Видавництво «Генеза» , 2019. 208 с.

Бондаренко С. Ю.

*здобувач вищої освіти II курсу
освітнього ступеня «Бакалавр» спеціальності 081 Право
Київський інститут інтелектуальної власності та права
Національного університету «Одеська юридична академія»
м. Київ*

Науковий керівник: Вітомський Ю. Л.

*кандидат психологічних наук
доцент кафедри кримінального права, процесу та криміналістики
Київський інститут інтелектуальної власності та права
Національного університету «Одеська юридична академія»
м. Київ*

ІНТЕРАКТИВНІСТЬ ТА ВПЛИВ ЕМПАТІВ НА ЛЮДЕЙ ІЗ АЛЕКСИТИМІЧНИМ ТИПОМ ОСОБИСТОСТІ ЯК ФЕНОМЕН ПСИХОЛОГІЧНОГО РОЗВИТКУ САМОАКТУАЛІЗАЦІЇ ОСТАННІХ

В умовах різких негативних змін соціально-економічної структури суспільства не тільки перед молоддю, а й перед людьми старшого покоління